

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Mobiel

Plaats : Amsterdam Zuidoost
BRIN nummer : 13RO|C1
Onderzoeksnummer : 290841
Datum onderzoek : 24, 25 oktober en 10 november 2016
Datum vaststelling : 1 februari 2017

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	EINDOORDEEL	7
3	TOELICHTING	9
4	REACTIE VAN HET BESTUUR	18
5	OPZET VAN HET ONDERZOEK	20

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 24 en 25 oktober 2016 een onderzoek uitgevoerd op basisschool Mobiel naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

We hebben voor basisschool Mobiel een risicoanalyse uitgevoerd. Uit deze analyse kwam naar voren dat de eindresultaten risicovol zijn. Tijdens het bestuursgesprek op 19 januari 2016 is een kwaliteitsonderzoek op verzoek van het bestuur opgeschort in verband met ontwikkelingen die speelden op de school (onder andere het aantreden van een nieuwe directie en de tijd die het bestuur nodig achtte voor het zichtbaar worden van effecten van interventies). Afsproken werd om de datum van het onderzoek te laten afhangen van de eindresultaten van 2016. Aangezien deze onvoldoende bleken te zijn, is besloten alsnog een kwaliteitsonderzoek uit te voeren om eventuele tekortkomingen vast te stellen.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven onderzoekt de inspectie tevens standaard of wordt voldaan aan bepaalde wettelijke voorschriften.

Toezichthistorie

Basisschool Mobiel bestaat uit twee locaties: Holendrecht en Reigersbos. Beide locaties vormen sinds schooljaar 2011/2012 één school, maar golden destijds als aparte objecten van toezicht. Locatie Reigersbos heeft in het verleden als basisschool Schalmei in 2009 een aangepast arrangement 'zwak' gekregen van de inspectie. Bij een kwaliteitsonderzoek in maart 2011 stelde de inspectie vast dat de school zich onvoldoende had verbeterd en werd het aangepast arrangement 'zwak' verlengd. Het bestuur heeft toen, vooruitlopend op de fusie in april 2011, de leiding van deze school (later Mobiel, locatie Reigersbos) in handen gelegd van een nieuwe directeur. In september 2012 stelde de inspectie opnieuw vast dat de kwaliteit van het onderwijs op deze locatie zwak was. De school is daarom onder sterk geïntensiveerd toezicht geplaatst. Het bestuur heeft vervolgens een aantal personele en organisatorische veranderingen doorgevoerd. In november 2013 stelde de inspectie tijdens een onderzoek naar kwaliteitsverbetering vast dat het onderwijs op basisschool Mobiel, locatie Reigersbos, van voldoende kwaliteit was. De eind- en tussentijdse resultaten waren voldoende en hoewel de

kwaliteitsverbetering nog pril was, had de inspectie er voldoende vertrouwen in dat de school zich, met name in het primaire proces, verder zou verbeteren. Basisschool Mobiel, Locatie Holendrecht is in januari 2014 bezocht door de inspectie met een onderzoek in het kader van het vierjaarlijks bezoek. De kwaliteit was toen voor een aantal onderzochte indicatoren op orde. Verbeterpunten lagen vooral bij de leerlingenzorg en enkele onderdelen van de kwaliteitszorg. Hoewel de opbrengsten als voldoende werden beoordeeld, waren deze wel kwetsbaar.

2 EINDOORDEEL

De kwaliteit van het onderwijs vertoont belangrijke tekortkomingen, aangezien de eindresultaten en twee normindicatoren in het onderwijsleerproces onvoldoende zijn. Volgens de geldende beslisregels zou de school in aanmerking komen voor een aangepast arrangement 'zeer zwak'. Wij hebben er echter vertrouwen in dat er op dit moment voldoende draagvlak binnen het team is om gericht te werken aan de noodzakelijke kwaliteitsverbetering. Ook gezien de reeds ingezette verbeteringen hebben we besloten af te wijken van de beslisregels en basisschool Mobiel een aangepast arrangement 'zwak' toe te kennen. Het bestuur herkent zich in de geconstateerde kwaliteit en erkent de tekortkomingen.

De school valt onder intensief toezicht. Met het bestuur is afgesproken dat de onderwijskwaliteit in het eerste kwartaal van 2018 weer van voldoende niveau is. Wij voeren in genoemd kwartaal een afsluitend onderzoek naar de kwaliteitsverbetering (okv) uit om na te gaan of de tekortkomingen zijn opgeheven. Verder maken wij nadere afspraken met het bestuur over te bereiken tussenresultaten en over een tussentijds kwaliteitsonderzoek (tko) naar bereikte verbeteringen. Deze afspraken leggen wij vast in een toezichtplan.

Context

De school heeft een reeks van jaren achter de rug waarin de onderwijskwaliteit (zeer) kwetsbaar was. De eindresultaten schommelden steeds rond of onder de ondergrens die de inspectie bij haar beoordeling hanteert. Een ongunstige omstandigheid daarbij was dat de school te maken had met veel uitval van leraren, met invalproblematiek tot gevolg, en een aantal wisselingen in de bezetting van een van de functies voor intern begeleider. Het bestuur heeft diverse maatregelen genomen, met name in de aansturing en de begeleiding van het primaire proces, om ervoor te zorgen dat de school de benodigde kwaliteitsslag zou maken. Ook heeft het bestuur een aantal personele maatregelen getroffen. Er werd een intensief verbetertraject opgestart, waarbij externe begeleiders werden ingezet.

Toch lukte het tot zo'n twee jaar geleden niet om het team daadwerkelijk mee te krijgen in de gewenste ontwikkeling. Het bestuur heeft daarom besloten met ingang van schooljaar 2014/2015 een nieuwe directeur aan te stellen met als opdracht een duurzame veranderaanpak in te zetten, waarbij het creëren van draagvlak en betrokkenheid vanuit het team een belangrijk speerpunt was. Bij een bestuurlijke audit in november 2015 is de situatie op basisschool Mobiel als casus geanalyseerd. Daarin was de conclusie dat de stuwkracht om tot verbetering te komen tot dan toe teveel bij de verschillende directies had

gelegen en er onvoldoende sprake was van ontwikkelkracht van binnenuit. De huidige directie heeft daarom met ingang van dit schooljaar besloten tot een wijziging in de organisatiestructuur, met als doel verbeteringen meer vanuit het team te laten komen.

Belangrijkste bevindingen

De onderwijskwaliteit op basisschool Mobiel is van onvoldoende niveau. De eindresultaten zijn onvoldoende. Daarnaast hebben wij een aantal belangrijke tekortkomingen in het primaire proces geconstateerd. Zo is de kwaliteit van de uitleg schoolbreed niet voldoende. Ook vindt de begeleiding van leerlingen die achterblijven in hun ontwikkeling onvoldoende planmatig plaats. Ten slotte behoeft het sociale en pedagogisch klimaat verbetering.

De huidige directie heeft met haar stijl van leidinggeven in combinatie met een nieuwe organisatiestructuur de voorwaarden gecreëerd om gericht te kunnen werken aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. Verantwoordelijkheden zijn meer dan voorheen belegd binnen het team, waardoor veranderingen meer van binnenuit komen.

Het verhogen van de resultaten is een belangrijk speerpunt van de school. Daartoe werkt het team, onder andere via coaching en intervisie, aan verbetering van het primaire proces. Daarnaast heeft de school ook zelf geconstateerd dat het sociale en pedagogische klimaat in de school verbetering behoeft, met als doel meer rust te creëren binnen de school.

Hoewel de inspectie zowel binnen het primaire proces als in het sociale en pedagogische klimaat nog tekortkomingen heeft geconstateerd, zijn de eerste verbeteringen zichtbaar in de praktijk. Een belangrijk voorbeeld hiervan is dat voor enkele vakgebieden meer leerwinst wordt geboekt dan gemiddeld, wat laat zien dat er een inhaalslag gaande is. Wel zou de aansturing door de directie nu een nieuwe fase in moeten gaan, waarbij nog gericht wordt gestuurd op verbetering van de onderwijskwaliteit. Bestuur en directie zijn voornemens daarbij op een aantal onderdelen externe expertise in te zetten.

3 TOELICHTING

Hieronder staan de indicatoren die in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Opbrengsten

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.		•			

De resultaten die leerlingen in groep 8 behalen zijn onvoldoende: zij liggen de afgelopen drie schooljaren (2014, 2015 en 2016) onder de ondergrens die de inspectie bij haar beoordeling hanteert (indicator 1.1). Het perspectief op voldoende eindresultaten in 2017 is vooralsnog ongunstig, aangezien de huidige groep 8 vorig schooljaar zowel voor begrijpend lezen als voor rekenen en wiskunde onvoldoende scoorde op de toetsen van het leerlingvolgsysteem. Voor voldoende eindresultaten in 2017 is dus nog een flinke inspanning nodig. Positief is dat schoolbreed veel leerlingen een meer dan gemiddelde leerwinst behalen voor een aantal vakgebieden. Begrijpend lezen blijft echter nog sterk achter.

Leerstofaanbod

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	

De school hanteert moderne methoden die de kerndoelen dekken en in beginsel voldoende differentiatiemogelijkheden bieden. Belangrijk aandachtspunt is dat bij de methode voor begrijpend lezen ook het online gedeelte in alle groepen consequent moet worden aangeboden, om er zeker van te zijn dat de leerlingen een voldoende dekkend aanbod krijgen. Dit online gedeelte bevat bovendien een module woordenschat, die gezien de achterblijvende taalvaardigheid van de leerlingen van cruciaal belang is.

Het team is zich ervan bewust dat de leerlingen een meer dan gemiddeld aanbod nodig hebben op het gebied van taal/woordenschat en heeft in dit verband een aantal maatregelen getroffen. Zo zijn er afspraken gemaakt over het aantal woorden dat wekelijks wordt aangeboden. In de lokalen zijn grafische weergaven van woordclusters zichtbaar. Wel worden in de praktijk de gemaakte afspraken nog wisselend uitgevoerd, wat dus een punt van aandacht is. Voor leerlingen die meer dan gemiddeld achterblijven in hun taalontwikkeling heeft de school twee (deeltijd) schakelgroepen beschikbaar, waarin gericht gewerkt wordt aan verbetering van de taalvaardigheid. Het leerteam Taal heeft recent een plan van aanpak opgeleverd met als speerpunten begrijpend luisteren en lezen. Daarnaast zou woordenschat een prominentere plaats moeten krijgen in het taalbeleid van de school. Het is zaak om hier nog gericht mee aan de slag te gaan en bijvoorbeeld ook afspraken te maken over de samenhang tussen de 'formele' talige vakken en andere vakgebieden, zoals wereldoriëntatie. Positief is dat de leraren in de groepen 1/2 hun doelen en activiteiten planmatig hebben uitgewerkt. Ook heeft het team de lessen uit de methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling consequent ingepland, na hier begin dit schooljaar hernieuwd aandacht aan te hebben besteed.

Tijd

Tijd	1	2	3	4
3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.		•		

Schoolbreed wordt de onderwijstijd onvoldoende efficiënt gebruikt. Deels wordt dit veroorzaakt door inefficiënt klassenmanagement in een aantal groepen, waardoor kostbare onderwijstijd weglekt. Ook is het de vraag of in enkele groepen de tijd rond de ochtendpauze onderwijskundig voldoende gericht wordt ingezet. Verder maakt de school niet inzichtelijk in hoeverre op schoolniveau onderwijstijd naar aanleiding van achterblijvende resultaten voor bepaalde vakgebieden (eventueel tijdelijk) substantieel wordt uitgebreid. Alleen voor de leerlingen die de twee (deeltijd)schakelgroepen taal bezoeken, is dit duidelijk. Positief is dat tijdens het onderzoek de lessen aan het begin van de schooldag op tijd begonnen. De school heeft hier de afgelopen twee jaar gericht op ingezet, met zichtbaar resultaat.

Schoolklimaat

Schoolklimaat	1	2	3	4
4.4 De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.		•		
4.5 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.			•	
4.6 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.			•	
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.		•		

Op het moment van het onderzoek heeft de school geen actueel inzicht in de veiligheidsbeleving van de leerlingen (indicator 4.4). In mei 2015 liet een leerlingenenquête zeer zorgelijke uitkomsten zien. Volgens team en directie heerst er nu meer rust dan toen, maar het is zaak dit te staven met een (jaarlijkse) meting van de daadwerkelijke veiligheidsbeleving van de leerlingen. Het bestuur is voornemens deze peiling alsnog uit te voeren voor het einde van dit kalenderjaar .

Het team ziet het kwetsbare sociale en pedagogische klimaat op de school als een van de verklaringen voor de tegenvallende resultaten van de leerlingen. Begin dit schooljaar heeft het team dan ook een studiedag besteed aan het 'opfrissen' van de werkwijze en afspraken op dit gebied, met gebruikmaking van de methode die de school hiervoor gebruikt. De leraren die

de inspectie heeft gesproken, geven aan dat er sprake is van minder incidenten dan voorgaande jaren. De leerlingen en ouders die de inspectie heeft gesproken, zijn hierover echter kritischer. In een aantal groepen is bovendien een enigszins gespannen en/of onrustige sfeer voelbaar (indicator 4.7). Gezien het verschil in beleving tussen leerlingen, ouders en team is een actuele meting van de veiligheidsbeleving extra van belang. Overigens erkennen de teamleden die we hebben gesproken, dat het veiligheidsbeleid nog steviger neergezet kan worden.

Didactisch handelen en afstemming

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.		•		
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		

De school heeft de afgelopen periode onder andere ingezet op versterking van het didactisch handelen. Zoals in hoofdstuk 2 benoemd, is het team hierbij in voorgaande jaren begeleid door externen. De huidige directie geeft aan dat de wijze waarop dit heeft plaatsgevonden, heeft geleid tot een vergroting van het onveiligheidsgevoel binnen het team, vooral ten aanzien van klassenbezoeken. Daarom heeft de directie de afgelopen twee schooljaren ingezet op het creëren van een sfeer van vertrouwen, waarbij zoveel mogelijk bottom-up gewerkt wordt aan verbetering van het primaire proces. De leraren die we hebben gesproken, geven aan dat met name in de wekelijkse intervisie die op beide locaties plaatsvindt, echt over onderwijs gesproken wordt. Zij zeggen blij te zijn met de sfeer waarin meer met en van elkaar geleerd mag worden. Dat hiermee een belangrijke basis is gelegd voor een duurzaam verandertraject, is positief te noemen.

Toch is de kwaliteit van de uitleg op dit moment schoolbreed nog niet voldoende (indicator 5.1). In teveel lessen is deze onvoldoende doelgericht, is de opbouw

van de instructie niet helder, besteden leraren te weinig aandacht aan verschillende oplossingsstrategieën van leerlingen en controleren zij onvoldoende of leerlingen de instructie goed begrepen hebben. Correct en duidelijk taalgebruik door de leraren zelf vormt tevens een aandachtspunt. Hoewel schoolbreed de taakgerichte werksfeer voldoende is, vraagt deze in enkele groepen wel aandacht, onder andere waar de taakgerichtheid onder druk lijkt te staan door het sociale klimaat in de groep. In een enkele groep slaagt de leraar er niet in een werksfeer te creëren waarin leerlingen daadwerkelijk goed aan de slag gaan. Positief is dat veel leerlingen uitstralen dat zij graag willen leren.

De instructie is overwegend sterk leraargestuurd. Hoewel we ook enkele goede voorbeelden hebben gezien, stemmen leraren hun instructie schoolbreed onvoldoende af op verschillen tussen leerlingen (indicator 6.2). Zoals bij het leerstofaanbod reeds benoemd, heeft de school methodes in gebruik die in beginsel voldoende differentiatiemogelijkheden bieden. Er is echter onvoldoende sprake van een uitdagend aanbod voor leerlingen die meer aankunnen (indicator 6.1). Ook maken leraren niet inzichtelijk in hoeverre zij differentiëren in onderwijstijd voor verschillende leerlingen binnen hun groep, afhankelijk van hun resultaten en onderwijsbehoeften (indicator 6.4). De dagelijkse differentiatie voor met name rekenen is wel verbeterd, sinds de invoering van tablets.

Begeleiding en zorg

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		•		

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.		•		
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.		•		

De school heeft de afgelopen jaren te maken gehad met discontinuïteit in de bezetting van de functie van een van de intern begeleiders en onvoldoende

kwaliteit in de aansturing van de zorg en begeleiding. Daardoor waren afspraken rond leerlingenzorg en formats waarmee leraren moesten werken, niet duidelijk en misten leraren goede ondersteuning op dit gebied. Sinds vorig schooljaar zijn beide functies weer bezet door vaste intern begeleiders. Zij hebben recent de zorgstructuur uitgewerkt in een zorgplan, waardoor de belangrijkste processtappen, taken en verantwoordelijkheden nu zijn vastgelegd. Dit geeft het team houvast bij de invulling van de zorg en begeleiding. Ook heeft de school afspraken gemaakt over de taakverdeling tussen beide intern begeleiders. Verder zet de school in op een meer coachende rol van de intern begeleiders, waarbij zij met name worden begeleid in het aanspreken van leraren op hun handelen.

De school hanteert een passend instrumentarium van observatie-instrumenten en toetsen om leerlingen in hun ontwikkeling te volgen. Positief is dat het dyslexieprotocol nu actiever wordt gehanteerd. In de kleutergroepen wordt dit schooljaar een observatie-instrument geïmplementeerd. De school heeft in de planning om de uitkomsten van methodetoetsen consequent mee te nemen bij leerlingenbesprekingen. Op dit moment wordt dit nog niet structureel gedaan (indicator 7.2).

De school streeft ernaar voor alle basisvaardigheden te werken met groepsoverzichten en groepsplannen, als basis voor het afstemmen op verschillen in onderwijsbehoeften van leerlingen en het bieden van extra zorg voor leerlingen die achterblijven. Dit wordt gefaseerd ingevoerd. Op dit moment werken alle leraren met groepsplannen voor rekenen en wiskunde. De kwaliteit hiervan is wisselend: er zijn voorbeelden van voldoende kwaliteit, maar ook groepsplannen waarin voor leerlingen die achterblijven onvoldoende diepgaand is geanalyseerd waar dit mogelijk door veroorzaakt wordt. Voor de overige basisvaardigheden wordt slechts in een enkele groep een groepsplan gebruikt, op initiatief van individuele leraren. Schoolbreed is op dit moment niet gewaarborgd dat voor deze andere vakgebieden een inhoudelijke analyse plaatsvindt bij (groepen) leerlingen die achterblijven (indicator 8.2).

Een vergelijkbaar patroon is zichtbaar rond de planmatigheid van de zorg: voor rekenen en wiskunde is daar een aanzet voor gedaan, van wisselende kwaliteit, maar voor de overige vakgebieden stellen leraren niet consequent inhoudelijke doelen die zij met hun extra instructie aan zorgleerlingen nastreven. Verder verdient de wijze waarop leraren hun extra begeleiding in de dag- en weekplanningen opnemen, aandacht. Hoewel hiermee in een enkele groep begonnen is, is dit schoolbreed nog geen gemeengoed (indicator 8.3).

Ten slotte hebben leraren nog niet ingepland dat zij standaard na een periode van zo'n twee maanden nagaan of hun extra begeleiding voldoende effect heeft gehad (indicator 8.4). Juist voor leerlingen die over een langere periode uitval laten zien (zichtbaar via hun resultaten op methodeonafhankelijke toetsen) is dit

wel van belang.

Cruciaal is ten slotte dat de kwaliteit van het didactisch handelen van de leraren dusdanig versterkt wordt dat minder leerlingen aparte zorg en begeleiding nodig hebben.

Kwaliteitszorg en voorwaarden voor kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.		•		
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.		•		

Voorwaarden voor kwaliteitszorg		1	2	3	4
10.1	De schoolleiding stuurt de schoolontwikkeling inclusief de kwaliteitszorg aan.			•	
10.2	De schoolontwikkeling is verbonden met de visie op onderwijs, zoals geformuleerd in het schoolplan.			•	
10.3	De schoolleiding zorgt voor een professionele schoolcultuur.			•	
10.4	Bij de zorg voor kwaliteit zijn bestuur, directie, team en andere belanghebbenden betrokken.			•	

Zoals hierboven al een aantal malen benoemd, heeft de school een begin gemaakt met de verbetering van de onderwijskwaliteit. In voorwaardelijke zin is nu sprake van meer betrokkenheid en draagvlak binnen het team voor het verbetertraject. Bouwcoördinatoren vormen samen met de directie en intern begeleiders het managementteam en hebben een grotere rol gekregen in de aansturing van de schoolontwikkeling. Er zijn leerteams ingesteld voor onder andere taal en rekenen, waarin naast een bouwcoördinator of intern begeleider ook leraren zitting hebben. Leraren uit de onderbouw zijn actief in een werkgroep Het jonge kind. Wekelijks vindt op beide locaties intervisie tussen leraren plaats, waarbij in zelfsturende teams onderwijsinhoudelijke zaken worden afgestemd.

De verhoging van de resultaten is een van de speerpunten van de school. Op schoolniveau zijn de resultaten in kaart gebracht. Een van de intern begeleiders heeft voor de locatie waar zij verantwoordelijk voor is, op eigen initiatief een analyse gemaakt van alle resultaten. Ook heeft het leerteam Taal recent op

schoolniveau een analyse gemaakt van de resultaten voor alle talige vakgebieden. Voor één locatie is nog geen analyse van de rekenresultaten gemaakt, maar de opdracht hiertoe is inmiddels wel gegeven. Zaak is om de evaluatie van de resultaten schoolbreed in te bedden in een systematiek van evaluatie en verbetering. Aandacht is nodig voor het stellen van schoolspecifieke doelen. De school hanteert op schoolniveau de landelijke gemiddeldes als referentiepunt, wat weliswaar ambitieus is, maar niet reëel lijkt voor de leerlingenpopulatie van de school. Op groepsniveau wordt overigens wel uitgegaan van doelen die passend zijn voor de betreffende groep. Op bestuursniveau vinden in principe eens per twee jaar afwisselend een (onderlinge) visitatie en een (externe) audit plaats. Voor basisschool Mobiel heeft recent (juni 2016) een visitatie plaatsgevonden. De belangrijkste bevindingen hieruit heeft de directie opgenomen in het jaarplan voor dit schooljaar. Om het draagvlak en de betrokkenheid van het team te vergroten, heeft de directie ervoor gekozen de intern begeleiders en bouwcoördinatoren een steviger rol te geven in het verbetertraject. Daarnaast ligt er veel nadruk op het leren van en met elkaar, door intervisie en intercollegiale consultatie. Wel is het zaak dat de directie zelf de regie houdt over het verbetertraject. Kritische succesfactoren en een tijdsplanning van verbeteractiviteiten kunnen in dit verband concreter uitgewerkt worden. Met name waar het gaat om het didactisch handelen lijkt bovendien steviger aansturing door de directie en inhoudelijke ondersteuning door externen wenselijk. Dit laatste is extra van belang, aangezien een aantal nieuwe teamleden geen scholing/training heeft gehad in verschillende methodes en/of de sociaal-emotionele aanpak die de school voorstaat.

Hoewel er een traject in gang is gezet dat kan leiden tot duurzame verbetering van de onderwijskwaliteit op de Mobiel, zijn de veranderingen nog zeer pril. De school zou parallel aan het veranderproces een systematiek moeten hanteren om afgesproken veranderingen te borgen. Daar is op dit moment nog geen sprake van (indicator 9.5).

Ten slotte is de inspectie kritisch over de wijze waarop de school zich over de onderwijskwaliteit, het verbeterproces en behaalde resultaten verantwoordt naar ouders. De school geeft weliswaar regelmatig nieuwsbrieven uit, maar de informatie op papier is in veel gevallen vooral organisatorisch van aard en bereikt bovendien slechts een beperkt deel van de ouders, onder andere doordat deze niet digitaal verspreid wordt. De informatie die wel inhoudelijker is, wordt niet breed beschikbaar gesteld aan alle ouders en over met name de eindresultaten is de school niet geheel transparant. De ouders die wij hebben gesproken, merken wel dat het team hard werkt aan meer rust en structuur, maar zijn nog kritisch over zaken als zorg en begeleiding en veiligheid. Ook wordt opgemerkt dat leraren verschillend handelen als het om communicatie

naar ouders gaat. Daarnaast geven ouders aan dat de school meer zou kunnen doen om hen te betrekken bij ontwikkelingen op de school (indicator 9.6).

Naleving wet- en regelgeving

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

Wij concluderen dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op Mobiel. We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie en welke stappen de school gaat ondernemen om de kwaliteit weer op orde te krijgen.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Het bestuur van Bijzonderwijs kan zich vinden in de bevindingen van de inspectie en het toezichtsplan ten behoeve van de kwaliteitsverbetering van basisschool Mobiel. Het bestuur heeft de aandachtspunten van basisschool Mobiel gesignaleerd en heeft al de nodige interventies in werking gesteld. Het verbeterplan is feitelijk aan het begin van het schooljaar van start gegaan en wordt nu in versneld tempo met nog meer urgentie en focus uitgevoerd.

Verbeterplan

Er zijn drie inhoudelijke lijnen waaraan gewerkt wordt om de kwaliteit van het onderwijs bij basisschool Mobiel te verbeteren. Dit komt overeen met de indicatoren waarop Mobiel onvoldoende wordt beoordeeld in het inspectierapport: de didactiek, met als belangrijk aandachtspunt begrijpend lezen en woordenschat; de uitvoering van zorg en begeleiding en tot slot de duurzaamheid van de verbeterslag en de professionalisering van de organisatiecultuur. In het inspectierapport wordt een aantal keer genoemd dat bij Mobiel beleid duidelijk is beschreven maar de uitvoering zeer verschillend wordt geïnterpreteerd binnen het team. Een van de belangrijkste aanbevelingen vanuit de inspectie was om externe expertise te benutten om het verbeterproces te versnellen. Deze aanbeveling is overgenomen.

Ten behoeve van de uitvoering van de zorg en begeleiding en bij het beter afstemmen van het aanbod in de groep is een externe IB-er aangetrokken voor twee dagen in de week. Zij ondersteunt met behulp van coaching on the job de IB-ers bij het uitvoeren van het zorgbeleid. Dit gebeurt concreet door samen groepsbezoeken af te leggen, groepsbesprekingen te voeren en ten behoeve hiervan data-analyses te maken. De externe IB-er coacht de IB-ers individueel en coacht een beperkt aantal leerkrachten. Zij zal gedurende het verbetertraject deze rol vervullen.

Ten behoeve van begrijpend lezen en woordenschat wordt het taalteam ondersteund door een specialist op het gebied van woordenschat en begrijpend lezen. Ook wordt een teambijeenkomst besteed aan het correct uitvoeren en het volledig benutten van de

woordenschatmodule uit de methode 'Nieuwsbegrip XL'. Ten behoeve van de implementatie zal tijdens de groepsbezoeken van de IB-ers ook nadrukkelijk aandacht worden besteed aan het correct uitvoeren van de woordenschatmodule.

Om te blijven zorgen voor duurzame ontwikkeling is aandacht nodig voor de teamontwikkeling. Door middel van de personeelsgesprekkencyclus worden individuele afspraken gemaakt met leerkrachten, waarbij duidelijke afspraken worden gemaakt over het verwachte resultaat. De directeur wordt door de beleidsmedewerker onderwijs en bestuurszaken ondersteund bij de strategische ontwikkeling van het team en de organisatie en bij de uitvoering van de verbeterlag.

Monitoring

Om te volgen of het verbeterplan voldoende verbetering van de onderwijskwaliteit oplevert zijn er een aantal manieren waarop gemonitord wordt. In mei wordt een visitatie georganiseerd en rond dezelfde tijd wordt een tevredenheidspeiling gehouden onder personeel, ouders en leerlingen. Onder leerlingen wordt in februari een verkorte peiling gehouden met betrekking tot welbevinden ter voorbereiding op de studiedag met het personeel. Naast deze formelere mijlpalen heeft de directeur maandelijks een voortgangsgesprek met de directeur-bestuurder.

Tot slot

Er is sinds het kwaliteitsonderzoek eind oktober veel gebeurd en in werking gezet. Uiteraard verloopt het proces met horten en stoten maar ik heb groot vertrouwen in de ontwikkeling van basisschool Mobiel. De grootste prioriteit is dat de leerlingen het onderwijs krijgen dat ze verdienen en daar wordt door alle betrokkenen hard aan gewerkt.

5 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Op 24 en 25 oktober 2016 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: schoolleiding, intern begeleiders, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Op 9 november 2016 heeft daarnaast een afzonderlijk gesprek met een vertegenwoordiging van het bestuur plaatsgevonden.

Op 10 november 2016 hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en enkele leraren van de school. In dit gesprek hebben we onze bevindingen en oordelen besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.